2021 este al treilea an al UnLoc. Un an plin – cu proiecte noi și vechi, cu momente bune și grele, cu parteneri de nădejde aproape și cu o echipă care a ținut strâns rândurile în jurul cauzei pentru care ne-am înființat: oferirea unei alternative de trai în comunitate pentru adulții cu dizabilități. Locatarii au experimentat de toate: locuri de muncă pierdute și noi angajări, (re)întâlniri cu familia, relații noi, mutări din centru segregat în locuință protejată și din locuință protejată spre casă nouă și trai independent, covid și tratamente pentru diferite boli cronice, ieșiri cu prietenii și participare la evenimente obișnuite în comunitate, primul concediu la mare. Practic, viața de zi cu zi, așa cum o trăim toți cei care locuim în comunitate. Fiecare persoană, cu sau fără dizabilități, are acest drept care nu ar trebui să fie negociabil. Însă...în România lui 2021 încă este. Peste 17.000 de adulți sunt instituționalizați, iar cei care trăiesc în comunitate nu au serviciile de sprijin care să-i ajute să nu ajungă în situații de instituționalizare.

În încercarea de a răspunde acestei provocări, am înființat și licențiat două noi servicii sociale (le lângă cele trei locuințe minim protejate existente) – echipa mobilă UnLoc_Aproape și centrul de pregătire pentru viață independentă (de fapt, tot un apartament obișnuit în comunitate) UnLoc_Speranța. Am încheiat contracte de colaborare public-privată, pe lângă cel cu DGASPC Timiș, cu DGASPC Sibiu și Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara, am lansat parteneriatul strategic cu întreprinderea socială de inserție OilRight și am continuat colaborarea cu Open Society Foundation, am sprijinit primul locatar în demersul lui de a trăi independent, am scris propuneri de finanțare și am reușit să concretizăm o serie de noi parteneriate pentru 2022, am alergat la Timotion, suntem parte din building.a.community, un demers impresionant de reziliență, revitalizare urbană și colaborare autentică, și am contribuit la reconectarea comunității locale prin ateliere educative pe teme de incluziune și reciclare și ecologie.

Și totuși nu am reușit multe din cele pe care le-am fi vrut făcute în 2021. Am fi vrut să avem mai multe persoane sprijinite să iasă din centre, mai multe formări pentru colegi, un sistem de recompensare a echipei pe măsura eforturilor depuse (de la rezolvat urgențe în miezul nopții la făcut rapoarte financiare, de la gestionat conflicte la cărat mobilier). Am fi vrut să știm să ne ascultăm mai bine unii pe alții, să avem o situație financiară stabilă, să implementăm o campanie de conștientizare a problemei instituționalizării, să aducem contribuții la schimbări sistemice și reorientare a banilor publici dinspre instituții spre servicii în comunitate, și încă multe alte. Planurile de viitor ale locatarilor, încrederea cu care pășesc în lume, progresul făcut de ei ne dau energie și încredere că vom fi mai buni în 2022!

Fundația de Abilitare Speranța (FAS)

FAS este un furnizor acreditat de servicii sociale cu 29 de ani de experiență în sprijinul copiilor cu dizabilități și al familiilor lor. La finalul lui 2018 și-a anunțat intenția de a lansa programul UnLoc în sprijinul adulților cu diferite tipuri de dizabilități, instituționalizați sau în risc de (re)instituționalizare. UnLoc promovează traiul independent, în comunitate, ca un drept fundamental al omului.

La finalul lui 2021, UnLoc a reușit dezinstituționalizarea a opt persoane și oferă servicii la domiciliu și în comunitate unui număr de 10 adulți. Echipa care face posibilă furnizarea acestor servicii sociale este formată din lucrători sociali, psihologi, asistenți sociali, psihopedagog și consilier vocațional, logoped, kinetoterapeut, voluntari și mentori.

UnLoc există din convingerea că persoanele cu dizabilitate trebuie să se bucure de aceleași drepturi și libertăți ca toți ceilalți cetățeni. Viața lor zilnică nu ar trebui să difere de condițiile și posibilitățile existente pentru membrii societății, în general. Credem că fiecare persoană are un rol de jucat în societate și recunoaștem că diversitatea aduce beneficii sociale. Sursa de inspirație pentru serviciul social: Elisabeta Moldovan, auto-reprezentant, persoană care a petrecut 25 de ani în instituții rezidențiale segregate, și ea rezumă foarte simplu *de ce-ul* traiului în comunitate:

Instituție	Apartament în comunitate
•Ni se spunea oligofren, debil mintal, handicapată, orfeliniste	• Mi se spune: Veta, Eli, Elişca, blonda, iubire.
•Iarna era frig, ne cumpăram reşouri. Este jeg.	•Îmi fac curat când vreau.
• Eram în salon 15-30 de oameni.	• Iarna e cald în cameră.
• Patul ruginit, saltea cu urină.	• Sunt singură în apartament.
• Baie murdară, cu rugină la duş.	• Pat mare, saltea ca ”boierii”.
• La masă mâncam 250 de persoane, ce ni se dădea.	• Baia curată, am apă caldă.
• Se furau hainele spălate.	• Acum mănânc cu cine vreau sau singură.
•Aveam nevoie de bilet de voie.	• Rufele mi le întind pe balcon cu încredere.
•Eram sedată drept pedeapsă.	•Seriale pe Netflix. Prieteni în vizită.
•Abuzuri. Fără intimitate. Bătăi.	• Am capul limpede.
	•Respect de la vecini.

Pentru 2022 ne propunem să continuăm furnizarea de servicii de locuire în comunitate, acompaniament și dezvoltare de abilități de trai independent, formare și angajare în muncă, consiliere și educație; informarea celor în prezent instituționalizați cu privire la dreptul de a trăi în comunitate; implicarea în dezvoltarea de politici publice centrate pe persoană și susținerea persoanelor cu dizabilități să devină auto-reprezentanți; implementarea de campanii de conștientizare pe tema instituționalizării, a locuirii sociale.

Principalele domenii de implicare

Locuire

Opt persoane sprijinite să părăsească instituțiile locuiesc în patru apartamente obișnuite, licențiate ca servicii sociale - UnLoc_Mara, UnLoc_Sirius, UnLoc_Andrei, UnLoc_Speranța, și o garsonieră închiriată de Lucian pe numele lui – el a făcut pasul spre independență.

50 de vizionări și telefoane pentru ca el să găsească o locuință pe care să o închirieze cu contract, care să aibă un preț rezonabil și unde să fie acceptat. Dar prima zi de naștere la casa ta, la 48 de ani – merită tot efortul!

În locul lui, o altă persoană instituționalizată s-a mutat în locuința protejată. Mihai, mult succes în noua etapă a vieții!

O doamnă instituționalizată de mică în județul Sibiu a avut curajul și încrederea în echipa UnLoc pentru a-și lua viața în propriile mâini și a se muta la Timișoara, într-o locuință protejată. La 44 de ani să o iei de la capăt, într-un context necunoscut și într-un oraș nou – un act de curaj al Anei ce ne inspiră! Am avut o încercare de mutare tot din Sibiu cu o altă persoană, însă și-a dat seama că nu se acomodează la Timișoara.

În octombrie, o altă locatară a testat traiul independent. S-a mutat într-un alt cartier al orașului și, sprijnită de echipă, a gustat din ce înseamnă să locuiești în propriul apartament. Își dorește, cu prima ocazie, să locuiască și ea independent. Romi, îți vom fi aproape în continuare!

Muncă

Nenumărate telefoane și întâlniri pentru a obține un interviu. Zeci de interviuri pentru a obține un loc de muncă. Sute de ore de consiliere vocațională. În 2021 cei sprijiniți de UnLoc (și în locuințe, și prin echipa mobilă) au avut probe de muncă și / sau contracte de angajare cu 25 de angajatori.

Am trecut împreună prin experiențe de toate felurile – de la atmosferă de familie și spirit de echipă la situații tensionate.

”Dar nu e ziua mea!”

”Da, așa e, dar ai un an de muncă neîntreruptă în echipa noastră!”

La mulți ani, Cosmin!

2021 a înregistrat o altă premieră: direcționarea a 3.5% din impozitul pe profit, după un an de muncă! Mulțumim locatarilor pentru că le pasă ce se întâmplă cu banii din impozitele plătite de ei și pentru că au ales să susțină UnLoc.

Drepturi

Dreptul la nediscriminare este garantat. Însă nu întotdeauna respectat. În parteneriat cu Asociația Ceva de Spus, doi locatari au făcut o plângere la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, pentru a reclama modul în care au fost tratați la un loc de muncă. Evident, au fost sprijiniți să își dea demisia de îndată ce comportamentul inadecvat al angajatorului a apărut, au primit consiliere psihologică și socială,

am folosit acest incident ca ocazie de aprofundare a drepturilor și obligațiilor în cadrul unor relații de muncă.

Dincolo de sesiunile de formare ca autoreprezentanți, e nevoie să luăm atitudine atunci când e cazul, și să apelăm la autorități. Așa am făcut și când una din locatare a fost hărțuită în tramvai. I-am fost alături atunci când a făcut plângere la poliție. E important ca fiecare din noi să fim atenți și să reacționăm pentru cei vulnerabili. O comunitate puternică se definește prin modul în care are grijă de cei mai puțin norocoși.

Sănătate

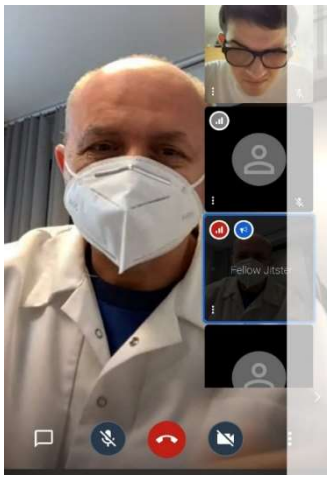

2021, al doilea an pandemic. A fost greu, izolarea, anxietatea, nesiguranța ne-au afectat pe toți – cu atât mai mult cu cât locatarii sunt persoane vulnerabile, cu multe afecțiuni cronice, fără obișnuința de a se îngriji și valoriza. Am investit mult în educație pentru sănătate, echipamente și materiale de protecție, însușirea și respectarea regulilor din cadrul procedurii de prevenție a îmbolnăvirii. Însă începutul anului ne-a adus veștile legate de vaccin. Locatarii au participat la o sesiune de informare cu privire la vaccinul anti Covid, în urma căreia au decis, informați, să se vaccineze, din grijă pentru ei și cei din jur.

Totuși, am avut două situații de infectare între locatari. Am reușit să îi izolăm singuri în apartamente, pentru a reduce riscul de infectare și la colegi și să le fim aproape zilnic – cumpărături, consilieri, cafele băute împreună online.

Lunar are loc întâlnirea cu medicul de familie și diferiți medici specialiști. În 2021 am trecut pe la neurologie, neurochirurgie, stomatologie, ginecologie, dermatologie, cardiologie, psihiatrie, oftalmologie, ortopedie, alergologie, gastroenterologie, planning familial.

Punem accent și pe prevenție și pe îngrijirea propriei stări de sănătate: nutriție, sport, mișcare, relații constructive, adicții, comunicare deschisă, protecție sexuală sunt doar câteva din temele recurente. Iar pentru a ști cum să reacționăm în situații de urgență, toată echipa – și locatari, și angajați – a participat la un curs de prim ajutor oferit probono de Școala Mamei Junior.

Educație, implicare în comunitate, prieteni, familie, sprijin individual

Scris citit, organizarea propriilor cheltuieli, sănătate și nutriție, întâlniri cu prieteni și membri ai familiei, participare la concerte, spectacole, dans, ieșiri în aer liber, concedii, sărbători, aniversări, mers la ștrand, la patinoar, ieșiri cu mentorii și voluntarii, activități alături de parteneri ca Școala de Circ, Ambasada sau Documentor (Festivalul ROST ”dus” împreună în instituții din Timiș) – zilele sunt pline.

Toți locatarii au relații de prietenie cu persoane din afara echipei UnLoc. Finalul verii a adus un moment extrem de fericit pentru unul din ei: întâlnirea, la 40 de ani, cu mama, și cunoașterea altor membri ai familiei (frați, verișori, mătușă).

Un om

L are 48 ani. Și-a trăit copilăria în orfelinate din județul Timiș și Arad, de la vârsta de 4 ani. Devenit adult și având un certificat de persoană cu handicap, a fost mutat automat într-un centru rezidențial segregat, unde a locuit până la vârsta de 46 de ani. Nu și-a cunoscut părinții, dar păstrează legătura telefonic cu o parte din familia extinsă. A terminat o școală profesională, cu calificare în meseria de horticultor și a urmat un curs de lucrător în cultura plantelor.

La sfârșitul lui 2019, după mai multe interviuri cu echipa UnLoc și după ce ne-am ales reciproc, L s-a mutat în Timișoara, într-un apartament licențiat, alături de alți trei colegi. De la începutul lui 2020 lucrează la o cantină din cadrul unei multinaționale. Fiind responsabil și muncitor, este om de valoare acolo și a ajuns să fie foarte apreciat de colegi.

Dar L are mai mulțiași în mânecă: este un tapițer priceput, îi face plăcere să gătească, pregătește tot felul de cozonaci și face chiar și pâine de casă. Se bucură să aibă grijă de plante și se simte în largul lui când se află în mijlocul naturii. Și crește păstârnaci într-un apartament de bloc. Pentru că poate!

L este un spirit liber, își dorește cu ardoare să fie pe picioarele lui și să aibă un loc doar pentru el: ideal, o casă cu grădină, unde să se poată bucura de plantele pe care le îndrăgește atât de mult. Așa că, de la finalul lui 2020, a avut ocazia să testeze cum e viața pe modul independent: a locuit singur în unul din apartamente, iar echipa îi oferea sprijin acolo unde întâmpina greutăți. În același timp, ”vânează” anunțurile de chirii pentru case. După mai bine de 70 de telefoane și nenumărate vizite, din aprilie 2021 L locuiește într-o garsonieră închiriată pe numele lui și e sprijinit în continuare de echipa mobilă.

De când îl știm, L ne-a arătat că „The show must go on!” și că există viață după instituție, dacă primești o nouă șansă.

Pornind de la experiența lui L, unde am văzut direct cât de greu e accesul la o locuință socială, împreună cu Asociația Casa Plai, am obținut o finanțare de la Fundația FLEX pentru a crea noi înșine locuințe modulare, din containere maritime refolosite și amenajate, pe care locatarii noștri să și le poată permite și unde să locuiască decent. Proiectul va fi implementat în 2022.

L este un exemplu de reziliență și hotărâre; este un om care, la 48 de ani, ne arată cum mai poate arăta succesul: să fii tu al tău și să nu renunți la visele tale, să te trezești în fiecare dimineață și să mai cucerești o luptă internă cu tine însuți, apoi cu ceilalți. Să mergi înainte.

Servicii sociale licențiate

Serviciile sociale furnizate de FAS în programul UnLoc (trei locuințe minim protejate – UnLoc_Mara, UnLoc_Sirius, UnLoc_Andrei, un centru de pregătire pentru viață independentă – UnLoc_Speranța și echipa mobilă UnLoc_Aproape) sunt licențiate de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, respectând standardele minime de calitate din domeniu, conform ordinului / februarie 2019. În 2021 am avut parte de un control de la Inspectoratul Teritorial de Muncă Timiș, unde totul a fost în regulă.

Am aplicat tuturor locatarilor chestionarele de satisfacție cu privire la serviciile primite de ei în anul 2021. Ei simt că toți membrii echipei îi ajută, că se simt ascultați și înțeleși, spun că nu au nimic de reproșat sau că sunt mulțumiți de sprijinul primit în pregătirea pentru trai independent (muncă, descurcat singur, mers la cumpărături). Au apărut și unele nemulțumiri legate de nevoi care nu le-au fost acoperite, spre exemplu cineva și-ar fi dorit un telefon nou de la fundație sau o mașină de tuns. Altă persoană își dorește ca anul 2022 să fie anul mutării în propria ”chirie”. Toți ar recomanda serviciul UnLoc altor persoane în prezent instituționalizate.

Pentru îmbunătățirea condițiilor de viață vom face mici reparații și igienizări în apartamente și mentenanța echipamentelor. Principalele direcții de acțiune pentru 2022 sunt:

1. Furnizare servicii:

a. Sprijinirea beneficiarilor cu servicii sociale conform standardelor de calitate, în cadrul apartamentelor licențiate, la sediul FAS, în spațiul de consiliere psihologică și vocațională închiriat de FAS în acest scop.
b. Informarea posibililor beneficiari cu privire la dreptul de a trăi în comunitate
c. Dezvoltarea de noi de parteneriate cu autoritățile locale și județene
d. Oferirea sprijinului în tranziția din instituție spre comunitate
e. Dezvoltarea de abilități de viață independentă
f. Formare vocațională și incluziune pe piața muncii.
g. Implementarea de eforturi constante de fund raising (scriere de proiecte de finanțare, parteneriate).
h. Oferirea cadrului de formare profesională și perfecționare continuă personalului angajat și voluntarilor și evaluarea constantă a performanței.
i. Continuarea parteneriatului strategic cu întreprinderea socială OilRight
j. Pilotarea unui serviciu nou, de trai independent sprijinit
k. Dezvoltarea unor module de locuire socială pentru persoanele care ies din locuințe minim protejate și care nu își permit achitarea unei chirii la prețul obișnuit al pieței

2. Replicare

a. Crearea unei platforme open source cu documentele și procedurile de lucru dezvoltate la UnLoc și promovarea acesteia în rândul altor furnizori de servicii sociale
e. Participarea la dezbateri în domeniul politicilor publice legate de misiunea UnLoc
f. Promovarea unui model de bune practici în contractarea de servicii sociale și a parteneriatului public-privat, ca strategie pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare într-un mod sustenabil

3. Conștientizare

a. Campanii de informare cu privire la nevoia de dezinstituționalizare
b. Parteneriate cu alte organizații din comunitate
c. Campanii de conștientizare în rândul angajatorilor
d. Campanii de educare pentru comunitatea locală, prin participare la Timotion și Make It, Race It, Recycle It
e. Organizarea de evenimente de învățare pentru persoane cu și fără dizabilități pe teme de sănătate, spor, mișcare, nutriție, adicții, incluziune, comportamente responsabile față de comunitate și mediu.
f. Dezvoltarea programului de mentorat
g. Participarea la evenimente obișnuite în comunitate – culturale, sportive, civice, educaționale, în condiții de siguranță și distanțare socială.

Parteneri

UnLoc a fost sprijinit financiar în 2021 de Open Society Foundation (UnLock – proiect de dezinstituționalizare), DGASPC Timiș (contractare de servicii sociale), DGASPC Sibiu (contractare de servicii sociale), Fundația Comunitară Timișoara via Fondul Lidl (restart în cOMunitate, proiect de reconectare unii cu alții și cu mediul înconjurător, în context post pandemic), Timotion (UnLoc de cursă lungă, proiect de promovare a sănătății și lansare a echipei mobile UnLoc_Aproape).

Partenerii noștri sunt:

AJPIS Timiș, ANDPDCA, Asociația Casa Plai / AMBASADA, Asociația Ceva de Spus, building.a.community, Centrul de Resurse Juridice, European Network for Independent Living, Flex Foundation, FONSS, Horsemotion, Inclusion Europe, Institutul Român de Educație a Adulților, MedLife, Muma Pădurii, OilRight, ONEShirt, ProAct Suport, Smile Școala de Circ, Vision, Rovinhud, Teatrul portabil Timișoara, Tonal, Universitatea de Vest Timișoara.

Echipa

Silviana Berariu, Alexandra Ciocan, Roxana Damaschin-Țecu, Anca Menina Danci, Eduard Krumenacker, Myriam Lazăr, Lorand Hoca Virag, Silvana Horotan, Camelia Nenu, Gabriel Papară ,George Radulov, Victor Rotaru, Paraschiva Sabău, Cristina Sas, Ildiko Sperlea, Alina Șandru, Corina Tudorache, Virgil Țăranu, Alina Ursoi.

Voluntari

Magdalena Biro, Georgiana Bizera, Daniel Bocșan, Iasmina Florentina David, Dariana Domșna, Ecaterina Mirciov, Ana Maria Sîtea, Zoltán Szövérfi-Szép, Dragoș Șerban, Lavinia Uilmaz.

În cei 2 ani și jumătate de când există UnLoc, ne-am tot întrebat ce e viața independentă pentru o persoană cu dizabilități. Se definește ea doar în opoziție cu viața dintr-un centru rezidențial sau e mai mult decât atât?

Sunt multe întrebări care ne provoacă emoțional, cognitiv și etic. Ce devine tot mai clar e că noi, ca echipă, putem fi un far care luminează mai multe opțiuni din aspecte cât mai variate ale vieții, alegerea finală aparținând însă locatarilor. Felul lor de a-și trăi propria viață este al lor și doar al lor, iar noi toți putem decide dacă vrem să le fim alături sau nu.

La UnLoc, am ajuns să cunoaștem oameni care au trăit deja mai multe vieți și, care, în ciuda rănilor adânci provocate de alții, și-au strâns tot curajul pe care-l mai aveau și au decis să mai încerce. Noi le ținem pumnii, le suntem aproape și le mulțumim pentru încrederea în echipa noastră!

Realizat,

Roxana Damaschin-Țecu

Coordonator serviciu

28 februarie 2022

Avizat,

FUNDAȚIA DE ABILITARE „SPERANȚA" C.I.F. 4691316 TIMIȘOARA

Anca Menina Danci

Director executiv